

Tallers de sostenibilitat adreçats als centres cívics

Informe de la segona sessió

El nostre centre cívic és sostenible?
De quina situació partim?

[A G E N D A 21 B C N]

25 d'abril de 2008

Programa Acció 21

Sumari

1. Dinàmica de la sessió

2. Relació d'assistents

3. Fotografies de l'acte

4. Annexos

Annex 1: *Buidatge de les fitxes lliurades a la primera sessió*

Annex 2: *Presentació programa A+S i recursos a disposició dels CC*

Annex 3: *Fase 2 del procés d'elaboració del Pla d'Acció: Com fer la diagnosi del Centre Cívic?*

El **divendres 25 d'abril** de 2008, de 10 a 12h del matí va tenir lloc al Centre Cultural Riera Blanca la segona sessió dels *Tallers de Sostenibilitat adreçats als centres cívics* que organitza la Secretaria de l'Agenda 21 de Barcelona. La finalitat d'aquests tallers és proporcionar als centres cívics recursos i tècniques per a fomentar la participació en la gestió del centre i avançar en la sostenibilitat dels equipaments i de les activitats que s'hi desenvolupen. El present informe recull la dinàmica de la sessió, el llistat d'assistents i les fotografies de l'acte.

1. Dinàmica de la sessió

(Dinamització de la sessió a càrrec de l'equip del programa Acció 21: Marta Kucharski Duran i Patrícia Viltró Gascón)

I. En primer lloc la Marta Kucharski dóna la benvinguda als assistents i els hi presenta el buidatge de les fitxes lliurades a la primera sessió (Annex 1), on es mostren els centres que ja han creat una comissió de treball, les diferents finalitats perseguides a l'hora d'elaborar els plans d'acció, la planificació de la participació i els canals de comunicació que s'utilitzaran per a donar a conèixer aquest procés.

II. Tot seguit l'Helena Barracó, responsable del programa Ajuntament + Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona, explica el programa A+S de l'Ajuntament, dóna un repàs a les normatives internes, i es centra en projectes concrets (paper, residus, etc.), tot donant consells i oferint recursos que estan a disposició dels centres cívics.

En aquest punt es genera un intercanvi entre l'Helena i els participants, del qual s'extrauen unes primeres conclusions, ofertes i demandes:

-Els centres cívics es poden afegir a la recollida gratuïta municipal de **tònners**. Només cal trucar a Femarec o Aires segons la zona de la ciutat.

-Qui disposi d'espai per col·locar contenidors Roba Amiga, en pot demanar a l'Helena Barracó: ajuntamentsostenible@bcn.cat

-Si es disposa d'espai per instal·lar plaques solars, o es vol estudiar la instal·lació de la climatització CLIMA SOLAR, cal facilitar les dades a l'Ajuntament per a que en faci l'estudi de viabilitat. Els qüestionaris es poden demanar a agenda21@bcn.cat. Es recorda que l'Ajuntament ha pressupostat subvencions per aquesta finalitat.

-Es poden demanar els recursos d'ambientalització d'oficines com ecopapereres, safates, enganxines, cartells, etc. a agenda21@bcn.cat

-Es pot demanar assessorament per a la introducció de màquines de cafè de comerç just. L'Ajuntament té un conveni amb SETEM ajuntamentsostenible@bcn.cat

-Les demandes fetes pels centres cívics (disposar dels resultats de les ecoauditories realitzades, esbrinar si poden adherir-se a la contracta de neteja de l'Ajuntament, aconseguir un llistat de proveïdors de material d'oficina respectuosos amb el medi ambient, etc.) s'aniran resolent progressivament per part de la Secretaria de l'Agenda 21. Envieu les vostres peticions a agenda21@bcn.cat

-Es lliuren els següents materials:

- Guia Ajuntament + Sostenible*
- Guia Oficina verda*
- Guia de l'oficina verda per a empreses del sector d'oficines i despatxos*
- Enganxines "fotocopia a doble cara"*
- Papereres i safates per reutilitzar el paper*
- Bolígrafs*
- Airejadors*
- Pòsters "Aquí fem recollida selectiva"*
- Pòsters sobre Festes sostenibles*

III. En tercer lloc la Marta Kucharski presenta la **Fase 2 del procés d'elaboració del Pla d'Acció: Com fer la diagnosi del Centre Cívic?**. Es fa una dinàmica per grups que pot ser fàcilment reproducible als centres cívics, i permetrà diagnosticar les fortaleses i debilitats dels equipaments, i proposar a partir de les mateixes els **objectius del pla d'acció**. El taller parteix del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, on s'identifiquen els objectius generals i les línies d'acció que es pretenen treballar. Seguidament es descriuen els punts forts i els dèbils del centre cívic en cada una de les línies que es vol abordar. **A partir d'aquí, es defineixen els objectius específics a assolir (Annex 3).**

Els models de fitxes seran enviats per correu electrònic als participants i haurien de ser omplerts i retornats a la Secretaria de l'Agenda 21 abans de la següent sessió.

IV. Seguidament s'obre un torn paraula en el qual es fan algunes observacions i concrecions:

-Cal cercar un mecanisme d'intercanvi d'informació entre els centres cívics. Per exemple, deixar un temps al taller per a que cada centre informi de temes que puguin interessar, compartir materials de difusió que editen alguns centres cívics perquè els puguin utilitzar d'altres, utilitzar l'espai "Anuncis en xarxa" del web de l'Agenda 21 de Barcelona, etc.

-Aprofitar que els Tallers de sostenibilitat es fan als centres cívics, per fer una visita al propi centre al final de la sessió. Alguns participants comenten que no seria problemàtic allargar una mica la sessió per fer la visita.

-S'acorda que el proper taller tindrà lloc **el divendres 30 de maig, de 10 a 12.30h**, al **Centre Cívic Ton i Guida**, (C. Romaní 6 08042 Barcelona), i es lliura, a cada equipament, un nom d'usuari i una clau d'accés per tal que puguin introduir les seves activitats de manera autònoma al web de l'agenda 21 <http://www.bcn.cat/agenda21>

V. Per finalitzar la sessió s'ofereix esmorzar i refrigeri.

2.Relació dels assistents

Van participar a la sessió un total de 24 persones.

Centre Cívic

Centre Cívic Parc-Sandaru
Centre Cultural Ton i Guida
Centre Cívic Besòs
Centre Cultural Riera Blanca
Centre Cultural de Les Corts
Centre Cívic El Coll
Centre Cívic Trinitat Vella
Centre Cívic Can Castelló
Centre Cívic Casa Sagnier
Centre Cívic Vil·la Florida
Centre Cívic Cotxeres Borrell
Centre Cívic Sarrià
Centre Cívic Casa Orlandai
Centre Cívic el Sortidor
Districte Les Corts
Centre Cultural Casa Elizalde
Centre Cívic Joan Oliver Pere IV

Assistents

Xavi Querol i Marta Colina
Inés Álvarez
Albert Batlles
Montse Gil , Imma Jiménez
Marta Alegre
Imma Casas
Luisa Lora i Pepa Velasco
Patricia Fabregas
Irene Oliva
Sara Vico, Mireia Rodon
Elisenda Segura
Carol Solier
Marcel Oliveres, Natalia Oliete
Javier Saldaña, Helena Agell
José Calero, Rocío Gregorio
Raquel Jiménez
Marina Sánchez

Excusats

Centre Cívic l'Elèctric
Centre Cívic Casa Sagnier

Mar Badenas
Irene Oliva

3. Fotografies de la sessió

4. Annexos

Annex 1: *Buidatge de les fitxes lliurades a la primera sessió*

Annex 2: *Presentació programa A+S i recursos a disposició dels CC*

Annex 3: *Fase 2 del procés d'elaboració del Pla d'Acció: Com fer la diagnosi del Centre Cívic?*

Tallers de Sostenibilitat: CENTRES CÍVICS

TALLER 2

El nostre centre és sostenible? Què hem de canviar?

Centre Cívic Riera Blanca
25 d'abril de 2008
10 a 12h

[A G E N D A 2 1 B C N]

1. ORDRE DEL DIA

10.00h **Benvinguda.**

10.10h **Resultats de la fase de preparació i participació del pla d'acció** (*Marta Kucharski, Secretaria de l'A21*)

10.25h **Ambientalització de les oficines del Centre Cívic** (*Helena Barracó, Ajuntament + Sostenible*)

11.05h **Fase 2: Com fer la diagnosi del Centre Cívic** (*Marta Kucharski, Secretaria de l'A21*).

Resultats de la fase de preparació i participació

FINALITAT DEL PLA D'ACCIÓ

- ✓ Contribuir a que entre tots fem una **ciutat i un món més just i sostenible** (*Casa Sagnier*).
- ✓ Fer més **sostenible el centre** (*CC.El Coll*).
- ✓ Que el centre cívic sigui **més sostenible** en tots els sentits (*Cotxeres Borrell*).
- ✓ Fomentar **criteris de sostenibilitat** en la **programació d'activitats** i el **funcionament ordinari** de les entitats i serveis del centre (*Parc Sandaru*).
- ✓ La gestió responsable i sostenible dels **recursos naturals i els residus**, han estat sempre una preocupació del centre, però creiem que encara es pot fer molt més (*CC.Sortidor*).

Resultats de la fase de preparació i participació

A QUI ES VOL IMPLICAR I QUAN ?

- ✓ Plantejar i planificar petites noves accions comptant amb la **col·laboració dels usuaris, talleristes i col·laboradors**. (*Casa Sagnier*).
- ✓ Els **coordinadors dels diferents projectes** des de la Comissió de treball (*CC.El Coll*).
- ✓ **L'equip del centre** i en una segona fase, d'actuacions, als **usuaris del centre** (*Cotxeres Borrell*).
- ✓ A la comissió de treball on hi està **representada quasi tots els integrants** que formen part del centre cívic. (*Parc Sandaru*).
- ✓ Tots els **serveis i usuaris** amb qui compartim espai, al llarg de tot el procés (*CC.Sortidor*).

Resultats de la fase de preparació i participació

PER A QUÈ SE'LS VOL IMPLICAR?

- ✓ Contribuir a que els **joves prenguin consciència** de la fragilitat del medi ambient i **aprofitar les seves iniciatives i energia** per portar a terme accions quotidianes. (*Casa Sagnier*).
- ✓ Els **coordinadors dels diferents projectes** fomentaran la implicació dels usuaris o entitats que participen al seu espai en aquest pla d'acció. (*CC.El Coll*).
- ✓ Major **compromís amb el centre cívic** i la **sensibilització ambiental** dels usuaris del centre (*Cotxeres Borrell*).
- ✓ A treballar des de la **comissió de treball** (*Parc Sandaru*).
- ✓ Les **tasques d'anàlisi de processos i comparació** de la situació actual amb la situació òptima s'haurà de dur a terme per cada grup d'usuaris o servei, ja que són els membres que componen aquests grups qui millor coneixen aquests processos. (*CC.Sortidor*).

Resultats de la fase de preparació i participació

MITJANS DE COMUNICACIÓ:

- ✓ Reunions de la comissió o de traspàs d'informació.
- ✓ Correu electrònic.
- ✓ Telèfon.
- ✓ Cartells i fulletons de difusió per reunions obertes a entitats i usuaris.
- ✓ Llibreta de suggerències.
- ✓ Flyers.
- ✓ Actes de reunions.
- ✓ Notes a les safates per a entitats i serveis del centre.

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

ANNEX 2

El Programa Ajuntament+Sostenible

**Sessió informativa a Centres Cívics
Abril 2008**

Ajuntament de Barcelona

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Index de la presentació

- El Programa Ajuntament+Sostenible
- Repàs de normatives internes
- Projectes concrets
 - Paper
 - Residus (oficina, tòners, roba)
 - Material d'oficina
 - Aigua
 - Energia
 - Comerç just
 - Compra verda
- +Recursos

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Per què el Programa Ajuntament+Sostenible?

- Predicar amb l'exemple.
- Augmentar la “coherència ambiental” de l'organització
- Generar la demanda de productes i serveis més ecològics (16% del PIB es compra en les administracions públiques)
- Emprar productes i materials més eficients i més respectuosos amb el medi ambient
- Estalviar recursos i la seva reutilització o reciclatge
- Millorar la qualitat ambiental en el lloc de treball

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

L'Agenda 21 com a marc

Objetiu 8:

- Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible.

Línia d'acció 10:

- Incloure criteris ambientals i clàusules socials en els concursos públics per obres i serveis. Estimular la compra verda per part de l'administració pública

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Línies de treball

- Coneixement de la pròpia realitat: ecoauditories
- Informació, sensibilització i formació
- Accions normatives (decrets, declaracions, mesures de govern...)
- Ambientaltització dels contractes municipals a través de
- la incorporació de clàusules ambientals en els plecs
- Suport a les accions de canvi de diferents serveis i departaments
- Avaluació, control i difusió de resultats

Accions normatives

- Mesura de govern sobre l'ambientalització dels serveis municipals (nov 2001)
- Decret sobre l'optimització de l'ús de paper reciclat (març 2002)
- Declaració Institucional per la promoció de productes de comerç just (nov 2002)
- Instrucció tècnica als serveis per la utilització de nadales (2003)
- Decret per la compra responsable de fusta (juliol 2004)
- Instrucció d'alcaldia en relació a l'ús racional i eficient de l'aire condicionat a l'estiu (juliol 2005)
- Mesura de govern sobre l'ambientalització dels contractes municipals (gener 2006)
- Modificació dels plecs tipus de contractació (set 2006)

Mesura de Govern "Programa Oficina Verda"

- **Promoure l'ambientalització dels serveis municipals**
- **Introduir paràmetres ambientals en els Plecs de Condicions de contractació pública municipal**, de tal manera que, en el marc de les possibilitats que ofereix la legislació vigent i de les normatives europees al respecte, es valori la qualitat ambiental dels productes o serveis contractats, al costat d'altres especificacions econòmiques o tècniques.
- **Crear el programa "Oficina Verda"** per subministrar informació i assessorament a les dependències municipals en l'àmbit d'aquestes actuacions, a través de cursos de formació, Intranet, guies i altres materials edients...

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Paper: el Decret sobre l'ús del paper reciclat

- **Obligatorietat d'utilitzar paper reciclat:**
 - Per usos habituals a l'oficina: fotocopies, impressions, etc.
 - Per al material d'oficina de curta vida: blocs de notes, llibretes, agendes, etc.
 - Els productes impresos d'ús quotidià: targetes professionals, sobres, carpetes d'expedients, etc.
- Es recomana una **racionalització de l'ús del paper en general:**
 - criteris d'estalvi, reutilització i posterior reciclatge seguint les pautes de la Guia de l'Oficina Verda
 - ús dels mitjans electrònics sempre que sigui possible

Paper: actuacions

- **Introducció de criteris ambientals en la homologació general de:**
 - Paper de raima DIN A4 i DIN A3
 - Equips informàtics i impressores
 - Màquines de fax i fotocopiadores
- **Establiment d'indicadors** per departaments (quota d'ús de paper reciclat)
- **Recursos:** enganxina fotocopiar a doble cara, safata per reutilitzar el paper
- **Formació a responsables municipals** (Compradors dels districtes i àrees, treballadors dels centres de reproducció, impremta)

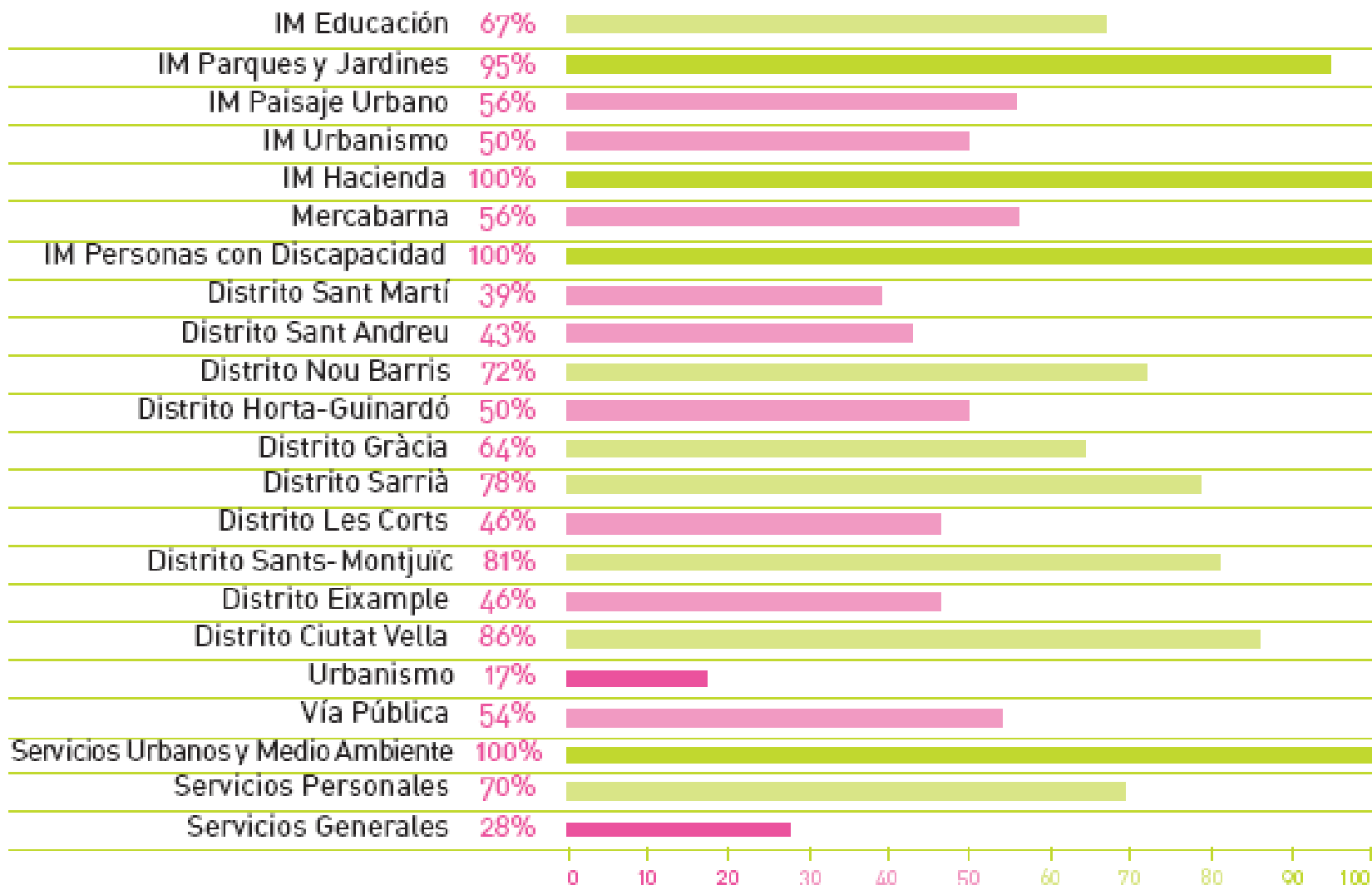

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Paper: ús de paper reciclat

Actualment: 55% del total és paper reciclat

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Paper: recursos

Enganxines per fotocopiar a dues cares

Ciutat Vella-Administració	4
Districte de les Corts-Jose Calero	30
Districte Les Corts-Serveis Personals	4
Districte Sant Andreu	1
Districte Sarrià-Sant Gervasi	30
Serveis Tècnics-Dte Nou Barris	6
CRP Nou Barris	6

Safates per la reutilització del paper

Districte Nou Barris	6
Districte Les Corts	20
Districte Gràcia	20

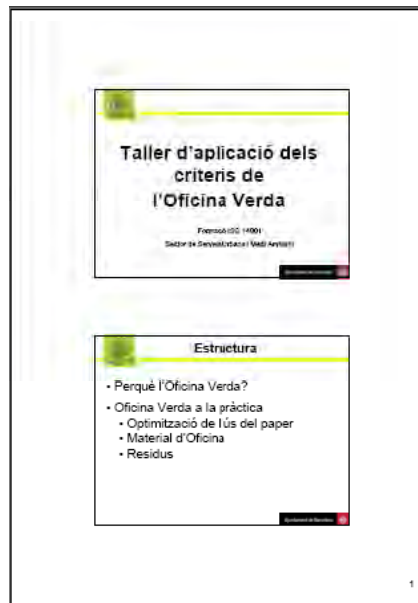
Paper: consells (I)

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

- És necessari imprimir?
- Fer reduccions (word, powepoints)

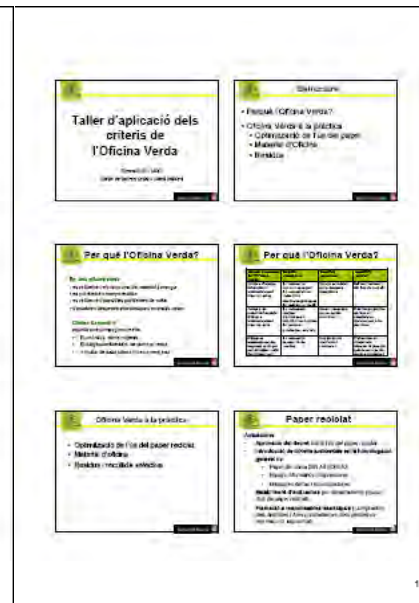
2 en 1

3 en 1

6 en 1

- Passem el corrector abans d'imprimir
- Mirem on cauen els salts de pàgina (word, excel)

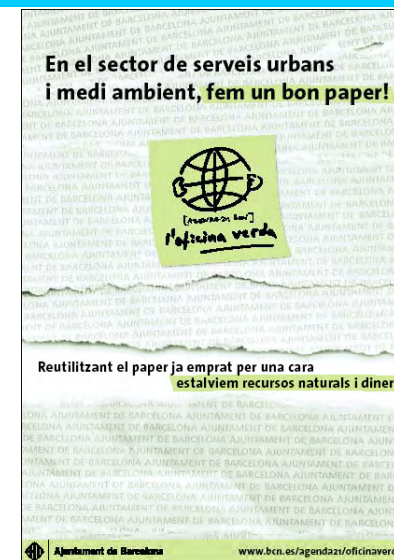

Paper: consells (II)

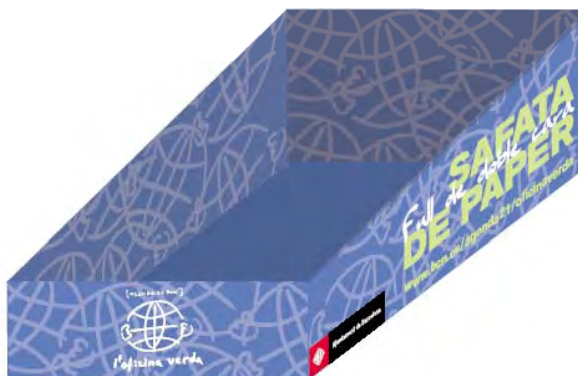
[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

- Fotocopiar a doble cara
- Imprimir a doble cara

- Reutilitzar els fulls utilitzats per una sola cara

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Residus: actuacions

Introducció de la recollida selectiva interna:

- Instal·lació de Punts de recollida selectiva
- Edició de l'ecopaperera de paper
- Definició de responsabilitats del personal de neteja i dels treballadors municipals
- Limitació estricta de l'ús de desinfectants
- Avaluació de productes de neteja més ecològics
- Formació al personal de neteja

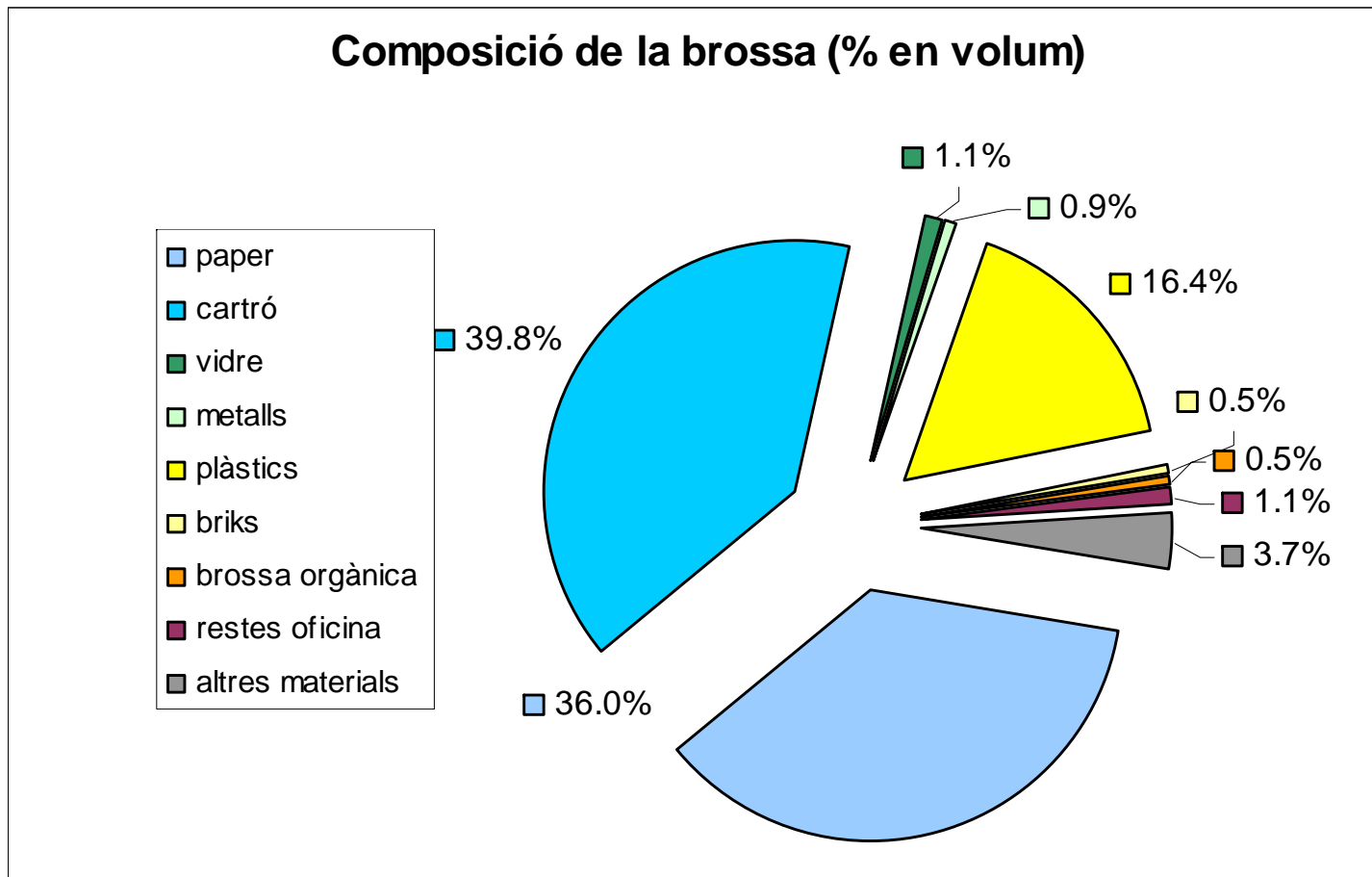

Residus: auditoria

Sector Serveis Urbans i Medi Ambient: 54 kg / persona i any

Cases consistorials: aprox 100 kg / persona i any

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Residus: recursos

Ecopapereres

Gràcia	108
Nou Barris	21
Les Corts	192
Ciutat Vella	180
Horta Guinardó	50
Sant Martí	181
Eixample	20
Dte Eixample	20
Sant Andreu	75
Sarrià-Sant Gervasi	0
Sants-Montjuic	0

Cartells de Recollida Selectiva

Dte les Corts	14
---------------	----

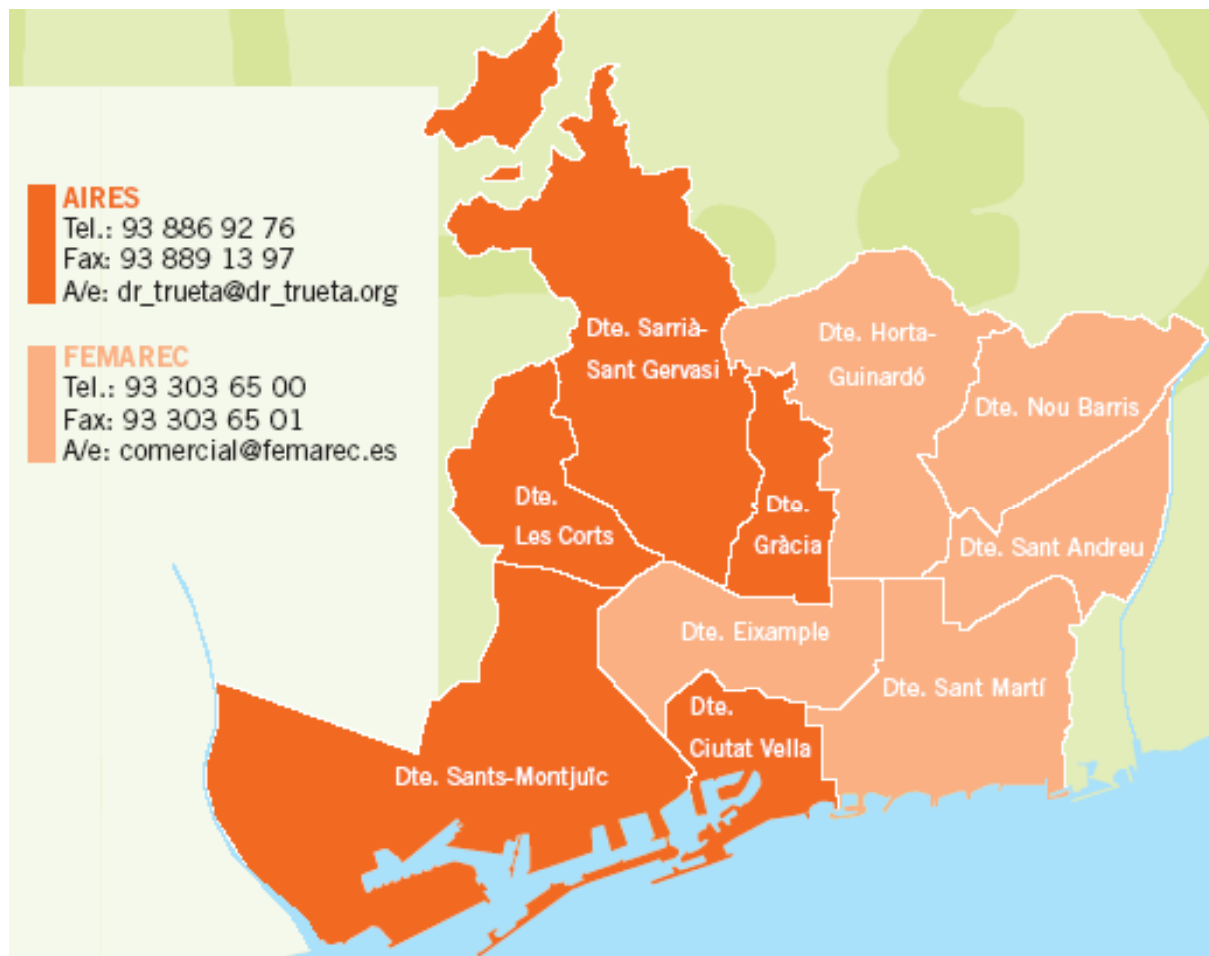

Residus: reciclem tots els tòners

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Conveni amb FEMAREC i AIRES per la recollida de tòners amb valor social afegit

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Residus: minimització

L'experiència de la tassa

Al Sector de Serveis
Urbans i Medi Ambient i a
Parcs i Jardins

Actualment, ampliant experiència a les oficines
centrals de la Guàrdia Urbana de Barcelona

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Residus: Projecte contenidors Roba Amiga

El **programa Roba Amiga** és un projecte d'inserció laboral mitjançant la reutilització de roba en bon estat a Catalunya

Des de l'any 2008, l'Ajuntament de Barcelona hi col·labora un projecte co-finançat per l'Agència Catalana de Residus.

Objectiu del projecte: Identificar noves ubicacions per la instal·lació de contenidors de roba usada.

- Durant l'any 2007 s'han recollit a la Ciutat de Barcelona la quantitat de 2.273.578 Kg = 1'4 kg per habitant i any.
- Per a aconseguir una gestió òptima del residu tèxtil generat a Barcelona, s'hauria d'arribar a recollir 7 Kg per habitant/any.

Participen: Ajuntament de Barcelona, Cooperativa Roba Amiga
Projecte co-finançat per l'Agència Catalana de Residus

Actualment: contenidors de recollida a 8 Centres Cívics = 1.422 kg

Més informació: www.robaamiga.net

Ajuntament de Barcelona

Residus: consells

- Demaneu-nos els recursos que necessiteu: ecopapereres, safates, enganxines, cartells.
- Mireu que es compleixin les condicions que estan establertes en el plec de condicions (punts de recollida selectiva, etc.). En cas que detectiu algun problema, feu-ho saber al vostre referent de districte.
- Mireu quina recollida de tòners esteu fent i adheriu-vos a la recollida gratuïta de tòners amb valor social i ambiental afegit.
- Mireu si podríeu incorporar un contenidor Roba Neta al vostre centre cívic.

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Material d'Oficina: actuacions

- **Introducció de criteris ambientals en els plecs d'homologació**
 - Evitar substàncies tòxiques: el PVC, els dissolvents orgànics...
 - Possibilitat de recàrregues
 - Possibilitat de materials reciclats

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Material d'Oficina: consells (I)

- Abans de comprar un producte cal preguntar-se si realment és necessari o si no podem prescindir d'ell: podem compartir estisores, grapadores o altres productes d'ús puntual.
- Evitem productes amb substàncies problemàtiques per a la salut o el medi ambient: productes a base aquosa enlloc de dissolvents orgànics o productes de Polipropilè enlloc de PVC...

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Material d'oficina: consells (II)

- Prioritzem productes de materials reciclats i/o reciclables

- Triem productes que permeten reduir residus: productes recarregables, reutilitzables, de llarga durada i fàcilment reparables.

I... enrecordem-nos de demanar recàrregues!!!

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Aigua: actuacions

L'aigua a l'Ajuntament de Barcelona es consumeix sobretot en els edificis i equipaments, en el reg de parcs i jardins, en la neteja viària, a les fonts i en el parc zoològic.

Aquests serveis consumeixen aproximadament un 6% de l'aigua de tota la ciutat. Des del 1995 fins al 2006 el consum per serveis municipals es va reduir en un 38%.

Control de consums d'edificis municipals: Manteniment i Pla de Locals – dels 871.000 m³, un 8% correspon a Centres Socio-Culturals.

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Aigua: Mesura de govern per a impulsar l'ús racional i l'estalvi de l'aigua

S'estableixen 3 línies d'acció:

1. **La promoció de l'estalvi entre els ciutadans, les entitats i les escoles** amb campanyes de difusió adreçades al gran públic per a estendre els hàbits d'estalvi d'aigua.
2. L'aposta per **una gestió més sostenible de l'aigua de consum dels serveis municipals** proposant una millora del control del consum de les diferents dependències i serveis, una reducció del consum d'aigua potable -especialment a parcs, neteja viària, fonts i els edificis municipals-, un increment en l'ús d'aigua freàtica i finalment l'aprofitament en l'àmbit metropolità de les aigües residuals tractades.
3. **El Pla d'actuació municipal per a risc de sequera** amb un seguit d'accions pels casos extraordinaris de manca d'aigua, amb dues línies d'acció: la definició de les accions de caràcter intern d'estalvi d'aigua d'ús públic i, per l'altra, la concreció de les accions de caire comunicatiu i de sensibilització adreçades a la ciutadania.

Aigua: consells

- Cal fer un ús racional de l'aigua.
- Els majors consums d'aigua en oficines corresponen al consum en sanitaris, per tant, si disposeu de mecanismes de doble descàrrega, feu –los servir.
- Si volem veure aigua, l'aigua de fonts a l'oficina o bé l'aigua de l'aixeta són ambientalment millors que comprar ampolles d'aigua de plàstic. Fent servir les ampolles reomplibles evitarem també la producció de residus.
- Emprant airejadors en les aixetes permet estalviar fins a un 40% de l'aigua.
- És important avisar al responsable de manteniment si observem que lavabos, aixetes o vàters perden aigua o tenen petites fuites, per tal de reparar-los ràpidament i evitar pèrdues.

Energia: actuacions realitzades

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Pla Millora Energètica de Barcelona (2000-2010)

Promou estalvi, eficiència, energies renovables, reducció emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Ordenança solar: afecta a tots els edificis de nova construcció, obliga a incorporar instal·lacions d'energia solar tèrmica

Foment d'energies renovables en edificis municipals

Solar Fotovoltaica:

- 19 edificis, 5.875 m²
- 870.000 KWh produïts any

Solar tèrmica:

- 52 edificis
- 3.545.000 KWh estalviats any

Amb les plaques solars, s'han deixat d'emetre 700 tones de CO₂eq

Campanya i instrucció als serveis de temperatura de confort:

24°C estiu, 21°C hivern

Energia: control de consums i auditories

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Consum energètic i manteniment depèn de Pla de Manteniment de Locals de l'Ajuntament de Barcelona

Auditories energètiques realitzades (2006):

CC Sortidor
CC Pati Llimona
CC Casa Grogà
CC Sant Martí
CC Les Corts
CC Cotxeres de Sants
CC Zona Nord
CC Riera Blanca
CC Les Basses

1. Anàlisi de consums:
 - Electricitat
 - Gas
 - Aigua
2. Propostes de millora d'estalvi energètic
3. Pressupost d'inversions

Actualment, s'està elaborant un **Pla de Millora Energètica d'edificis municipals**: ordenança i 20 noves auditories amb ajuts limitats a inversió

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Energia: energia renovable

Foment d'Energies renovables en edificis municipals

Centres Cívics amb plaques solars fotovoltaïques

CC Sandarhu
CC Carmel
CC Anibal
CC Sortidor
CC Vazquez Montalban
CC Elizalde
Casal Vall d'hebron
CC Centre Oci

S'aniran connectant
progressivament al
Canal Solar

Agència d'Energia de Barcelona està buscant emplaçaments per implantacions de Energia Fotovoltaica i també Clima Solar (necessiten consum refrigeració important i continua)

→ Qüestionari per interessats

Llei de Barris: finançament per instal·lacions FV

Ajuntament de Barcelona

Energia: consells (I)

1. Mesures tècniques per millor eficiència energètica:

- Il·luminació:
 - Canvi de lluminàries
 - Sensors de presència a sales de reunions, passadissos i lavabos
- Màquines: Compra d'equips energèticament més eficients (consum energètic d'ordinadors i pantalles en funcionament normal i stand-by)
- Calefacció i refrigeració:
 - Sectorialització de la climatització i calefacció segons l'orientació de l'edifici
 - Canvi de vidres, col·locació d'elements d'ombra (cortines,...)

2. Mesures de substitució d'energies no renovables per fonts d'energies renovables

3. Mesures de comportament: canvi d'hàbits

Energia: consells (II)

3. Canvis de comportament

• Il·luminació

- Aprofitem al màxim la llum natural i desconnectem els llums que no siguin necessaris.
- Evitem encendre les llums que no són necessàries, i tanquem les llums quan sortim de sales de reunions, lavabos i despatxos.

• Màquines d'oficina

- Apaguem l'ordinador quan acabi la jornada laboral
- El monitor és el perifèric que més consumeix. Programeu-ne sempre el sistema d'estalvi d'energia o apagueu-lo directament si no l'heu de fer servir durant més de 15 minuts.

• Calefacció i aire acondicionat

- Ajustem bé la temperatura si tenim equips de calefacció o refrigeració amb regulació individual.
- Ventilem els espais durant 5 minuts. No deixem finestres semiobertes i la climatització en marxa.

Comerç Just: actuacions

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

- **Declaració Institucional de Comerç Just**
- **Introducció del cafè de comerç just a les màquines expenedores de begudes, bars i cafeteries de dependències municipals.**
- **Campanya informativa per a la implantació del cafè de Comerç Just en col·laboració amb Setem i Cooperacció.**

QUÈ ÉS EL COMERÇ JUST?

El Comerç Just és una proposta alternativa a les normes del comerç internacional que garanteix als productors dels països empobrits una retribució justa pel seu treball que els garanteixi una vida digna.

EL COMERÇ JUST DE CAFÈ

25 milions de productors al Tercer Món viuen del cafè i afronten una greu crisi degut als baixos preus que reben pel fruit del seu treball. Des de 1997 el preu del cafè, fixat a les borses internacionals dels països rics, ha caigut un 70%. El resultat és que milions de famílies camperoles s'han vist abocades a sacrificar l'educació dels seus fills o a prescindir de medicaments i d'aliments bàsics que no poden pagar.

El Comerç Just ofereix als productors dels països pobres un preu just pel seu excel·lent cafè i d'aquesta manera poden millorar les seves condicions de vida.

NORMES INTERNACIONALS DEL COMERÇ JUST DE CAFÈ

- Preu de garantia per sobre de les fluctuacions dels preus del cafè als mercats internacionals.
- Financiament fins al 60% de cada comanda per garantir la subsistència dels productors en els períodes entre collites.
- Relació comercial estable i a llarg termini que permet a les cooperatives planificar la seva producció.
- Beneficis socials per a tota la comunitat de productors: vivenda, educació, salut...

L'ajuntament amb el COMERÇ JUST

Consumim "café just"

consumint productes de comerç just contribueixes a una societat més justa

Logo Setem Logo Cooperacció
Amb la col·laboració de:
Grup del 07%
Comitè d'empresa de l'Ajuntament de Barcelona

AGENDA 21 BCN

Compromís ciutadà per la sostenibilitat (pendent)
LOGO AJUNTAMENT DE BARCELONA (pendent)

Any	Preu (Càncer)
1997	160
1998	140
1999	120
2000	100
2001	80
2002	60

Comerç Just: indicadors

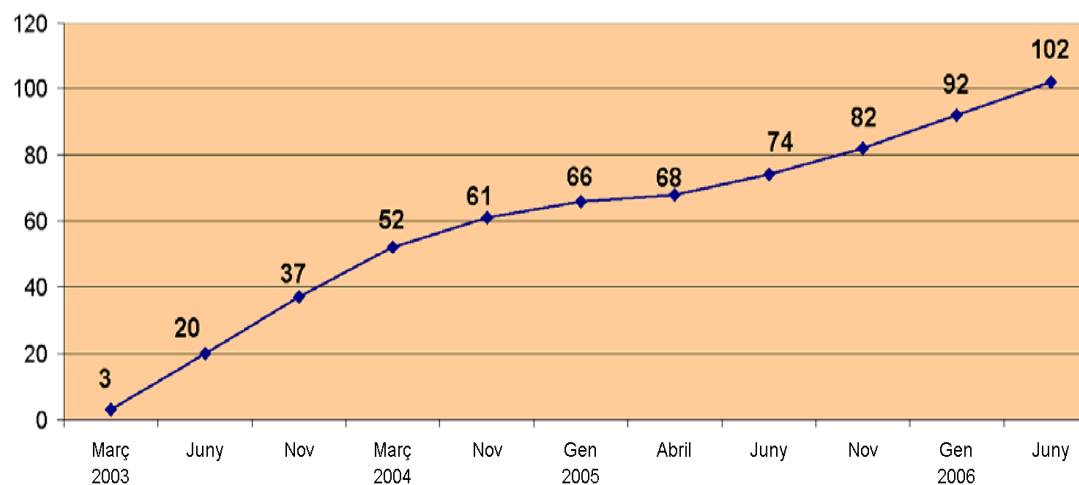
[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

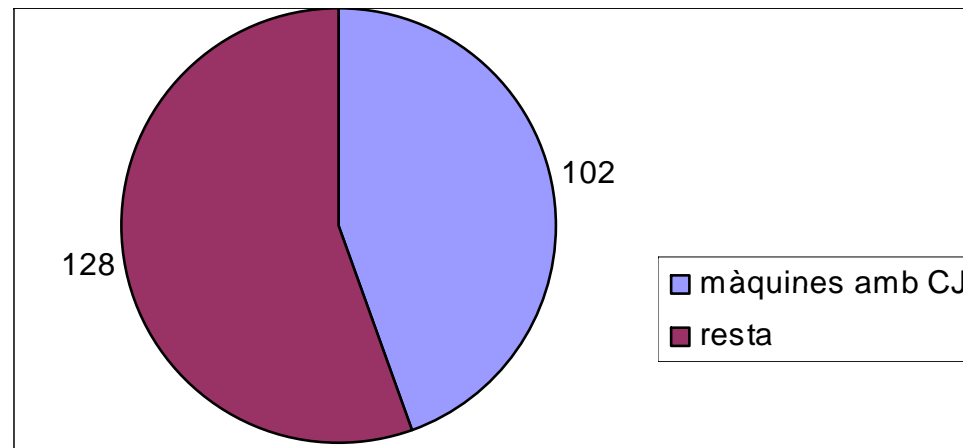
**8 centres cívics ja tenen
café de comerç just!!**

Sant Andreu	Centre civic Garcilaso (bar)
Sants Montjuïc	Centre Cívic Hostafrans
Sants Montjuïc	Equipament el Sortidor
Sants Montjuïc	Casa del Rellotge
Nou Barris	Centre Cívic Can Basté
Gràcia	Centre Cívic El Coll
Sarrià Sant Gervasi	Centre Cívic l'Elèctric
Sant Andreu	Centre Civic Trinitat Vella

Dependències amb café de comerç Just

Punts de venda de café de comerç just

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Comerç Just: consells

- Demaneu-nos assessorament: conveni amb SETEM
- Si teniu bar, mireu quan acaba la contracta/concessió per tal de poder posar criteris de comerç just a la propera contractació
- A part del cafè podeu incorporar el sucre de comerç just

Compra Verda

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Des del 2001- Experiència en Compra Verda

Barcelona

Ambientalització dels plecs tipus

Des del 2001- Experiència en Compra Verda

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+

	Mobiliari urbà	Neteja Viària i Recollida de Residus	Equips informàtics (2001)	Paper en raima (2002)	Material d'oficina (2002)	Equips d'oficina (2002)	Mobiliari (2002)	Consumibles d'informàtica 2002	Neteja d'edificis (2003)	Manteniment de paviments (zona est) 2004	Compra de fusta - Serveis funeraris 2004
EMAS o ISO 14001 Licitador											
EMAS o ISO 14001 Fabricant											
Definició característiques ambientals de productes d'obligat compliment (especificacions tècniques)											
Orientació en Ecoetiquetes per productes											
Criteris ambientals de productes com a millora voluntària											
Exclusió de productes o substàncies amb repercussions ambientals (PVC, fusta tropical,..)											
Responsabilitat Licitador en gestió correcte de residus											
Altres especificacions tècniques respecte a ús i manteniment (disponibilitat de recanvis) o salut											
Criteris ambientals en la definició del servei a prestar											
Puntuació de criteris ambientals		fins 15%	13 %	29 %	25 %	25 %	25 %	25 %	11%	17%	43%

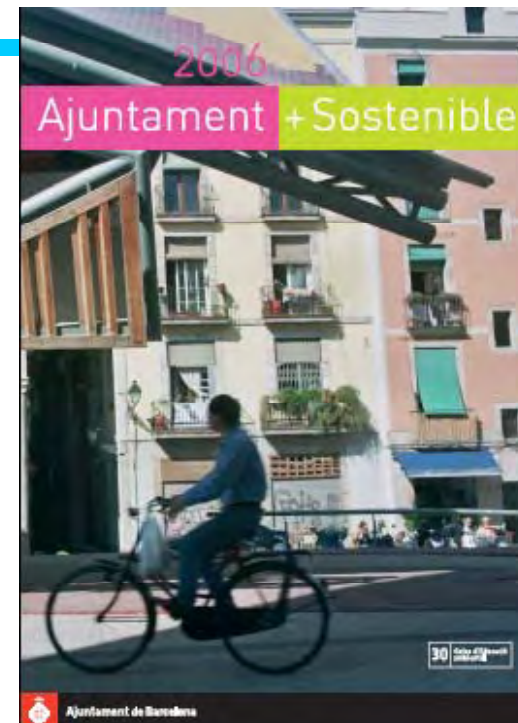
[AGENDA 21 BCN]

Altres recursos: informació i formació

Objectiu: aconseguir adhesió al procés d'aprenentatge i canvi col·lectiu

Recursos que oferim:

- La nova guia Ajuntament+Sostenible
- **LA Guia de l'Oficina Verda**
- La **web** de l'Ajuntament+Sostenible:
www.bcn.es/agenda21/ajuntamentsostenible
- **Correu** de consulta: ajuntamentsostenible@bcn.cat
- **Butlletí** electrònic bimensual: INFO A+S
- **Cursos** de formació específics a demanda.
- **Assessorament:**
 - per ambientalitzar festes i actes públics
 - per introduir criteris ambientals en la contractació

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

Gràcies per la vostra atenció!

Agenda21 de Barcelona:

www.bcn.cat/agenda21

Programa d'ambientalització interna:

**www.bcn.cat/agenda21/ajuntamentsostenible
ajuntamentsostenible@bcn.cat**

Agència d'Energia de Barcelona:

www.barcelonaenergia.cat

Fase 2 del procés d'elaboració del Pla d'Acció: Com fer la diagnosi del Centre Cívic?

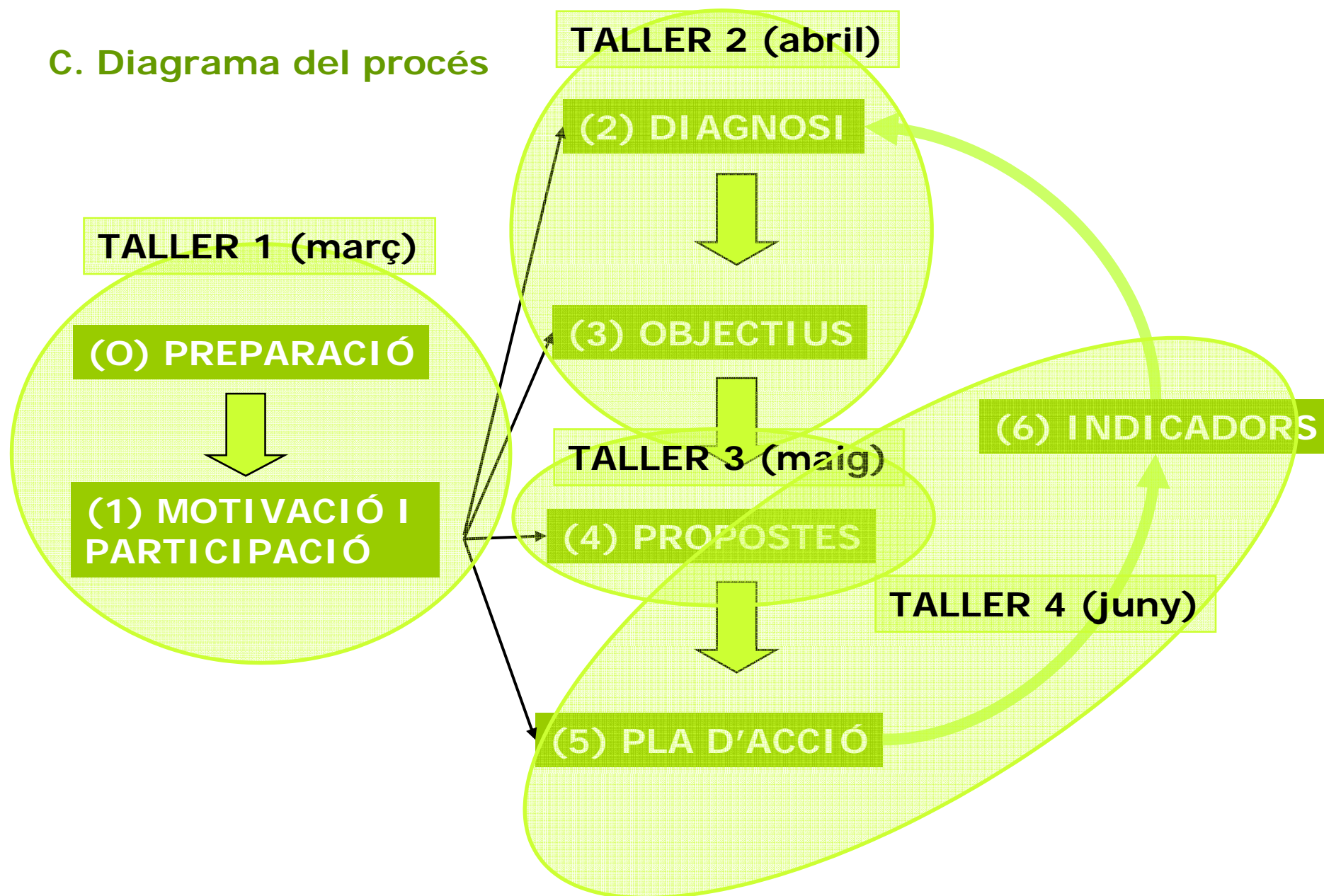

[A G E N D A 2 1 B C N]

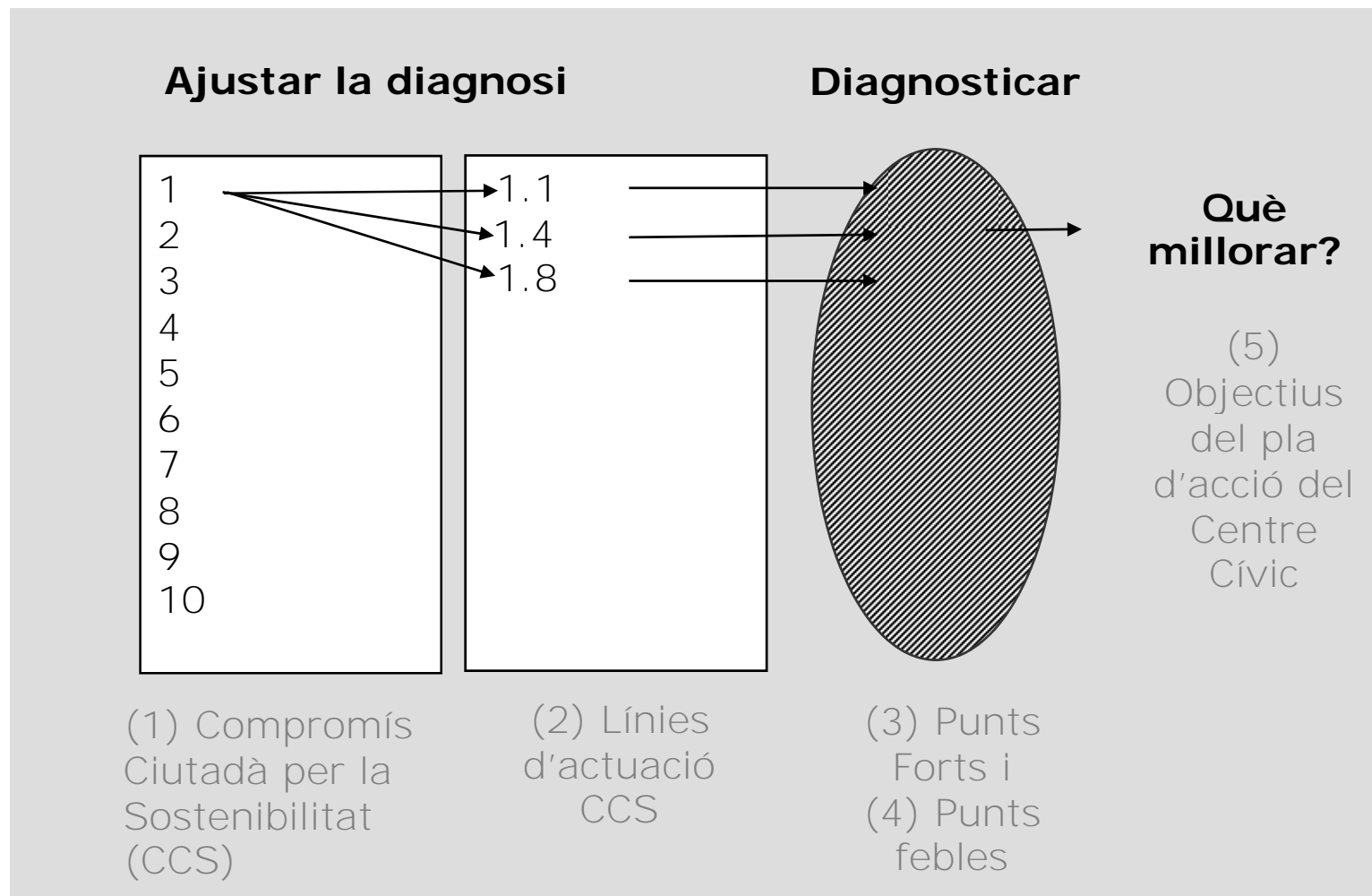

C. Diagrama del procés

Diagnosi perceptiva del centre – Objectius del pla

Tallers de Sostenibilitat: CENTRES CÍVICS

[A G E N D A 2 1 B C N]

Gràcies!

Ajuntament de Barcelona

Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat